МЕТОДОЛОГИЯ И КРИТЕРИИ ЗА ПОДБОР НА ОПЕРАЦИИ

1. Основни параметри	
Управляващ орган	Главна дирекция „Европейски фондове за конкурентоспособност”, Министерство на иновациите и растежа
Програма	Програма „Конкурентоспособност и иновации в предприятията” 2021-2027 г. (ПКИП)
Приоритет	Приоритет: 1. Иновации и растеж
Специфична цел	Специфична цел: RSO1.2. Усвояване на ползите от цифровизацията за гражданите, дружествата, изследователските организации и публичните органи
Наименование на процедурата/процедурите	**„Въвеждане на технологии от областта на Индустрия 4.0 в предприятията“**[1]
Цел	Да повиши нивото на дигитализация на малките и средни предприятия чрез насърчаване на инвестициите за въвеждане на технологии от Индустрия 4.0.
Обосновка	Индустрия 4.0, наричана също Четвърта индустриална революция, е концепция, която обхваща съвременните тенденции в автоматизацията и обмена на данни в производствените технологии. Четвъртата индустриална трансформация е естествено продължение на цифровизирането и автоматизирането на производството и включва интернет свързаност и взаимодействие на кибернетично-физически системи без участието на човека, обработка и анализ на големи информационни масиви и вземане на решения от изкуствен интелект, роботика, ползване на цифрови облаци, цифрово моделиране и симулиране на производствените процеси чрез виртуална реалност, интелигентна автоматизация, масово производство на индивидуализирани продукти. В този контекст Индустрия 4.0 представлява преход към нови, дигитални бизнес модели и процеси, при които физическите и дигиталните технологии са тясно обвързани, позволявайки на предприятията да създават иновации и да генерират нови стойности. В резултат ще се подобри конкурентоспособността, ще се увеличи икономическият растеж и ще се подобри качеството на живот, гарантирайки по-широк достъп до цифрови ресурси за гражданите. Дигитализацията на бизнеса е един от най-важните фактори за успеха и растежа на икономиката в силно нестабилна среда. В контекста на нестабилна икономическа конюнктура и несигурност във веригите за доставки, цифровизацията е ключова предпоставка за напредване на бизнес моделите на компаниите, постигане на по-голяма ефективност и насърчаване на тяхната устойчивост, както и за създаване на нови възможности за по-висока рентабилност, особено за малките и средни предприятия (МСП). Съгласно *стратегията за Цифрова трансформация на*

[1] Мярката е предвидено да се изпълнява в комбинация с дългов финансов инструмент в две отделни операции.

България за периода 2024 – 2030[2] на национално ниво се отчита забавяне в процесите по цифровизация на предприятията като основната част от МСП все още не са постигнали равнището на Индустрия 4.0. Наблюдават се дисбаланси между цифровизацията на предприятията на регионално равнище, както и в темпа на внедряване на новите технологии в ИКТ сектора и в останалите сектори на икономиката. За преодоляването им са необходими целенасочени интервенции в областта на дигитализацията на предприятията, за да се преодолее изоставането на българската икономика от динамичните процеси на цифрова трансформация на европейско и световно ниво.

Цифровата трансформация на предприятията е един от четирите ключови приоритета, залегнали в европейската политическа програма „Цифрово десетилетие" до 2030 г., определяща пътя за цифровизация на европейските икономики и общества. В програмата са поставени конкретни цифрови цели за изпълнение до 2030 г., сред които 90 % от европейските МСП да достигнат поне базово ниво на цифров интензитет, а 75 % от предприятията в ЕС да използват компютърни услуги в облак, големи информационни масиви и изкуствен интелект. Съгласно *Доклада за състоянието на Цифровото десетилетие за 2023 г.*[3] въвеждането на дигитални технологии от европейските компании все още е значително под посочените цели, по-специално под целта за използването на изкуствен интелект и големи данни от предприятията. В България нивото на дигитализация на бизнеса е под текущото средно равнище за ЕС, както и значително под целевата стойност на Цифровото десетилетие – 47 % от българските МСП имат основно ниво на дигитална интензивност, като само 6 % от тях използват големи данни в сравнение с 14 % средно в ЕС[4]. Делът на българските предприятия, въвели в дейността си облачни технологии (10 %) и изкуствен интелект (3 %) възлиза на едва около една трета от средното ниво за ЕС по същите показатели, което предполага значителен потенциал за растеж и развитие в тази област.

Подкрепата по настоящата процедура е насочена към малки и средни предприятия и цели нарастване на дела на предприятията, които внедряват технологии от областта на Индустрия 4.0. С изпълнението на дейностите по процедурата ще се повиши нивото на дигитализация на предприятията в България, като се очаква да се намали съществуващото към момента съществено изоставане на българските МСП по отношение на използването на цифровите технологии в производствените и бизнес процесите. За осигуряване на всеобхватна подкрепа и улесняване на процеса по реализиране на инвестиционните намерения на българските предприятия, свързани с дигитализация на дейността им, по процедурата е осигурена възможност помощта с безвъзмездни средства да бъде комбинирана с подкрепа по линия на финансов инструмент „Портфейлна гаранция с таван на загубите за дигитализация", структуриран от Фонд мениджър на финансови инструменти в България ЕАД (ФМФИБ). В резултат МСП ще могат да използват безвъзмездна финансова помощ

[2] Национален стратегически документ „Цифрова трансформация на България за периода 2024 – 2030 г." – https://www.strategy.bg/StrategicDocuments/View.aspx?lang=bg-BG&Id=1661

[3] Доклад за състоянието на Цифровото десетилетие за 2023 година („2023 Report on the state of the Digital Decade") – https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/library/2023-report-state-digital-decade

[4] Национален доклад за България за 2023 година относно Цифровото десетилетие („Digital Decade Country Report 2023 Bulgaria") – https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/library/country-reports-digital-decade-report-2023

	по процедурата в комбинация със заем (вкл. инвестиционен и оборотен) и/или финансов лизинг, по който част от риска по предоставеното на МСП финансиране от избраните от ФМФИБ финансови посредници ще бъде покрито от гаранцията, като по този начин се цели да се осигури нужното финансиране във всеки аспект на дигитализацията на предприятията.
Очаквани резултати	Очакваните резултати от подкрепата по процедурата се изразяват в нарастване на дела на предприятията, които повишават нивото на дигитализация на дейността си чрез въвеждане на технологиите от Индустрия 4.0, в резултат на което ще се подобри ефективността на процесите и конкурентоспособността им на вътрешния и международен пазар. Чрез подкрепата по процедурата ще се постигнат последните четири нива на дигитализация[5] на предприятията, в които се развиват необходимите за Индустрия 4.0 технологии, и които надхвърлят етапите на компютризация (първо ниво) и свързаност на системите (второ ниво) в предприятията. Първите две нива на цифровизация бяха във фокуса на подкрепа по процедура BG-RRP-3.005 „Решения в областта на информационните и комуникационни технологии и киберсигурността в малките и средните предприятия” от Националния план за възстановяване и устойчивост (НПВУ) и чрез нея се създадоха подходящи условия за последващо преминаване към по-високите нива на цифрова трансформация. В тази връзка настоящата процедура представлява продължение и надграждане на резултатите от базовата дигитализация в предприятията, подкрепена по процедурата по НПВУ. Чрез подкрепата по процедурата ще се ускори процесът по цифрова трансформация на ниво предприятия, които посредством въвеждане на новите технологии от Индустрия 4.0 ще създават условия за по-бързи, по-гъвкави и по-ефективни процеси при по-високо качество на продуктите и услугите на по-конкурентна цена. Дигитализацията ще позволи високо ниво на автоматизация на производствените и бизнес процеси, оптимизация на ресурсите и намаляване на оперативните разходи, което ще доведе до по-висока производителност и по-добра ефективност на предприятията. Чрез интеграцията на новите технологии и цифрови решения, предприятията ще повишат своята конкурентоспособност и иновационни възможности, ще надградят потенциала си за разработване на иновативни продукти и услуги, отговарящи на динамично променящите се изисквания на пазара. Дигитализацията на българските МСП ще спомогне също така за намаляване на енергийните разходи и отпадъците като допринесе за подобряване на екологичната устойчивост на производствените и бизнес процеси. Подкрепата за предприятия по пътя към тяхната дигитализация ще им позволи да се адаптират по-лесно към пазарната динамика като се възползват значително от предимствата на цифровата икономика. По този начин фокусът на процедурата е в пълно съответствие със специфичната цел на Приоритет 1 „Иновации и растеж” на ПКИП 2021-2027 г. за

[5] Съгласно Индекса на зрялост – Индустрия 4.0 (Industry 4.0), разработен от Интердисциплинарен консорциум (RWTH AachenUniversity, Technische Universitat Darmstadt, Fraunhofer Institute, German Research Center for Artificial Intelligence, TU Dortmund University, TUV SUD AG и др.). Моделът на зрялост съгласно Индустрия 4.0 се състои от шест последователни етапа (ниво на дигитализация съгласно индекса на зрялост за Индустрия 4.0), през които предприятията преминават, докато надграждат своите цифрови възможности. Подкрепата по процедурата ще бъде насочена към последните четири нива на дигитализация, в които се развиват необходимите за Индустрия 4.0 технологии: етап 3 „Видимост“, етап 4 „Прозрачност“, етап 5 „Прогнозен капацитет“ и етап 6 „Приспособимост“. Дейностите по проекта следва задължително да водят до постигане на минимум трето ниво на дигитализация (етап 3 „Видимост“). Описание на всеки етап ще бъде представено в приложение към Условията за кандидатстване.

<table>
<tr><td></td><td>усвояване на ползите от цифровизацията за МСП – чрез приноса на мярката за осигуряването на целенасочена подкрепа за повишаване нивото на цифровизиране на предприятията в посока въвеждане на технологии от Индустрия 4.0.</td></tr>
<tr><td>Продължителност на процедурата/процедурите</td><td>2025 г. – 2028 г.</td></tr>
<tr><td>Териториален обхват</td><td>Проектите по процедурата следва да бъдат изпълнени на територията на Република България.</td></tr>
<tr><td>Бюджет (ЕФРР и национален)</td><td>
<table>
<tr><th>Категория регион</th><th>Общ размер на безвъзмездната финансова помощ</th><th>Средства от Европейския фонд за регионално развитие</th><th>Национално съфинансиране</th></tr>
<tr><td>Регион в преход[6]</td><td>43 009 696,38 лева
21 990 508,57 евро</td><td>30 106 787,47 лева
15 393 356,00 евро</td><td>12 902 908,91 лева
6 597 152,57 евро</td></tr>
<tr><td>По-слабо развити региони[7]</td><td>62 968 444,04 лева
32 195 254,21 евро</td><td>53 523 177,43 лева
27 365 966,08 евро</td><td>9 445 266,60 лева
4 829 288,13 евро</td></tr>
<tr><td>Общо</td><td>105 978 140,42 лева
54 185 762,78 евро[8]</td><td>83 629 964,90 лева
42 759 322,08 евро</td><td>22 348 175,51 лева
11 426 440,70 евро</td></tr>
</table>
Разпределението на бюджета по категории предприятия (малки и средни предприятия) ще бъде конкретизирано в Условията за кандидатстване.</td></tr>
<tr><td>Режим на държавна/минимална помощ</td><td>По Елемент А (задължителен) в зависимост от нуждите си и спецификата на предложения проект кандидатите могат да избират между ЕДИН от приложимите режими на държавна/минимална помощ, както следва:

1) „Регионална инвестиционна помощ“ съгласно чл. 13 и чл. 14 от Регламент (ЕС) № 651/2014 на Комисията от 17 юни 2014 година за обявяване на някои категории помощи за съвместими с вътрешния пазар в приложение на членове 107 и 108 от Договора (OB L 187/26.06.2014)

ИЛИ</td></tr>
</table>

[6] Югозападен регион (ЮЗР).
[7] Останалите региони в България – Северозападен регион (СЗР), Северен централен регион (СЦР), Североизточен регион (СИР), Югоизточен регион (ЮИР) и Южен централен регион (ЮЦР).
[8] Измененият бюджет на процедурата е в процес на одобрение от ЕК.

	2) „Минимална помощ" (de minimis) съгласно Регламент (ЕС) № 2023/2831 на Комисията от 13 декември 2023 г. относно прилагането на членове 107 и 108 от Договора за функционирането на Европейския съюз към помощта „de minimis"[9]. **По Елемент Б** (незадължителен) приложимият режим на помощ е **„Минимална помощ" (de minimis)** съгласно Регламент (ЕС) № 2023/2831 на Комисията от 13 декември 2023 г. относно прилагането на членове 107 и 108 от Договора за функционирането на Европейския съюз към помощта „de minimis".
2. Методология и критерии за подбор на операции	
Вид процедура за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ	Ще се прилага процедура на подбор на проектни предложения, съгласно чл. 25, ал. 1, т. 1 и чл. 29, ал. 1 от Закона за управление на средствата от европейските фондове при споделено управление (ЗУСЕФСУ).
Допустими кандидати	**1)** Да са **търговци по смисъла на Търговския закон или Закона за кооперациите** или да са еквивалентно лице по смисъла на законодателството на държава-членка на Европейското икономическо пространство. **2)** Да са **регистрирани не по-късно от 31.12.2022 г.** **3)** Да са **малки и средни предприятия** по смисъла на чл. 3 и чл. 4 от Закона за малките и средните предприятия и Препоръка на Комисията от 6 май 2003 г. (ОВ L 124, 20.5.2003 г., стр. 36). **4)** Да са реализирали минимален размер на **нетните приходи от продажби за 2024 година**, посочен в Условията за кандидатстване за съответната категория предприятие.
Изисквания към партньори *(ако е приложимо)*	Неприложимо.
Допустими проекти/дейности	**Допустими дейности:** Допустими по настоящата процедура са проекти, включващи следните дейности: **Елемент А (задължителен):** **1)** Въвеждане на технологии от Индустрия 4.0[10] **Елемент Б (незадължителен):**

[9] Максималният размер на помощта за едно и също предприятие в режим „минимална помощ" (de minimis), за която се кандидатства, заедно с другите получени минимални помощи от кандидата, не може да надхвърля левовата равностойност на 300 000 евро (586 749 лева) за период от три предходни години, считано от датата на предоставяне на помощта.

[10] В обхвата на технологиите от Индустрия 4.0 попадат: индустриален "Интернет на нещата" (Industrial Internet of Things – IioT), симулации, добавена/виртуална реалност (VR/AR), автономни роботи, облачни технологии (Cloud computing), триизмерно/адитивно отпечатване (3D printing), хоризонтална и вертикална системна интеграция, анализи в големи информационни масиви (Big Data) и др.

	2) Повишаване на киберсигурността и поверителността на данните; **3)** Въвеждане на стандарти в областта на Индустрия 4.0[11]. **ВАЖНО:** Кандидатите за безвъзмездна финансова помощ могат да представят проектни предложения, включващи **дейности само по Елемент А или комбинация от двата елемента**, като включването на дейности по Елемент А е задължително. Включването в проекта **само на дейности по Елемент Б е недопустимо** по настоящата процедура. Проектите задължително следва да са насочени към последните четири нива на дигитализация, в които се развиват необходимите за Индустрия 4.0 технологии: **етап 3 „Видимост“, етап 4 „Прозрачност“, етап 5 „Прогнозен капацитет“ и етап 6 „Приспособимост“[12].** *При изпълнение на проектите избраните изпълнители за въвеждане на технологии от Индустрия 4.0 следва да осигурят обучение на персонала на предприятието за работа с новите технологии.*
Допустими разходи	**Елемент А (задължителен):** 1) Разходи за придобиване на дълготрайни нематериални активи (ДНА); 2) Разходи за придобиване на машини, съоръжения и оборудване, представляващи дълготрайни материални активи (ДМА). **Елемент Б (незадължителен):** 1) Разходи за повишаване на киберсигурността и поверителността на данните; 2) Разходи за въвеждане на стандарти в областта на Индустрия 4.0.
Минимален размер на помощта	Минималният размер на безвъзмездната финансова помощ е **150 000 лв.**
Максимален размер на помощта	Максималният размер на безвъзмездната финансова помощ при избран режим „Регионална инвестиционна помощ“ съгласно чл. 13 и чл. 14 от Регламент (ЕС) № 651/2014 е **850 000 лв.** Максималният размер на безвъзмездната финансова помощ при избран режим “de minimis” е **450 000 лв.**
Интензитет на помощта[13]	Максимален интензитет на **безвъзмездната финансова помощ – 50 %**

[11] Допустимите за въвеждане стандарти ще бъдат конкретизирани в Условията за кандидатстване.

[12] Съгласно Индекса на зрялост – Индустрия 4.0 (Industry 4.0), разработен от Интердисциплинарен консорциум (RWTH AachenUniversity, Technische Universitat Darmstadt, Fraunhofer Institute, German Research Center for Artificial Intelligence, TU Dortmund University, TUV SUD AG и др.). Моделът на зрялост съгласно Индустрия 4.0 се състои от шест последователни етапа (ниво на дигитализация съгласно индекса на зрялост за Индустрия 4.0), през които предприятията преминават, докато надграждат своите цифрови възможности. Описание на всеки етап ще бъде представено в приложение към Условията за кандидатстване. Дейностите по проекта следва задължително да водят до постигане на **минимум трето ниво на дигитализация (етап 3 „Видимост“).**

[13] Максималният интензитет на помощта от финансовия инструмент ще бъде посочен допълнително в Условията за кандидатстване.

Кръстосано финансиране *(ако е приложимо)*	Неприложимо.	
Критерии за подбор/ оценка на съответствието	**I. Ефект от изпълнението на проекта:**	**40**
	1. Въведени технологии от Индустрия 4.0 в резултат на проекта	20
	2. Автоматизирани[14]/дигитализирани[15] процеси в предприятието-кандидат в резултат на проекта	15
	3. Въвеждане на „зелени"[16] технологии от Индустрия 4.0	5
	II. Финансова стабилност на кандидата:	**36**
	1. Претеглен коефициент на рентабилност на EBITDA за 2022-2024 г.	10
	2. Съпоставимост между претеглената стойност на EBITDA за 2022-2024 г. и стойността на общите допустими разходи по проекта	10
	3. Претеглен коефициент на брутна добавена стойност за 2022-2024 г.	10
	4. Претеглен коефициент на приходите от износ за 2022-2024 г.	6
	III. Приоритизиране на проекти:	**19**
	1. Регионална приоритизация на проектите според мястото на изпълнение	7
	2. Приоритизация съгласно Националната стратегия за малките и средните предприятия 2021-2027 г.	6
	3. Въведени технологии за киберсигурност и поверителност на данните	6
	IV. Бюджет на проекта:	**5**
	1. Бюджет на проекта.	5

[14] „Автоматизиран процес" е дейност или последователност от дейности, които се извършват без или с минимална човешка намеса чрез използване на технологии като софтуер, роботика, изкуствен интелект или други автоматизирани системи от обхвата на Индустрия 4.0. Такива процеси могат да включват автоматизирано производство, обработка на данни, контрол на качеството, логистика и други.

[15] „Дигитализиран процес" е процес, при който информацията и данните се преобразуват от аналогова в цифрова форма и се използват за вземане на решения, управление и контрол. Това включва използването на цифрови технологии от Индустрия 4.0 за събиране, обработка и обмен на информация в реално време, което позволява по-добра видимост и ефективност в производствените и бизнес дейности. Фокусът е върху цифровизацията на информацията и подобряване на процесите чрез събиране и анализ на данни.

[16] Конкретният обхват и примери ще бъдат посочени в Условията за кандидатстване и придружителните документи.

	Общ брой точки	**100**
Индикатори	**Показатели за резултат**: ✓ Частни инвестиции, допълващи публичното подпомагане (в т.ч.: безвъзмездни средства, финансови инструменти); ✓ МСП, постигнали 3 или 4 ниво на дигитализация съгласно индекса на зрялост за Индустрия 4.0; ✓ МСП, постигнали 5 или 6 ниво на дигитализация съгласно индекса на зрялост за Индустрия 4.0; ✓ Брой служители в МСП, преминали обучения за умения в областта на Индустрия 4.0. **Показатели за крайния продукт:** ✓ Подпомагани предприятия (в т.ч.: микро-, малки, средни, големи предприятия); ✓ Подпомагани предприятия чрез безвъзмездни средства; ✓ Стойност на цифрови услуги, продукти и процеси, разработени за предприятия	